

POSTUP V PROTIKORUPČNÍCH ZÁKONECH

Jakub Michálek, předseda poslaneckého klubu

31. 1. 2023

<p>1. Zabránili jsme vyprázdnění evidence skutečných vlastníků</p> <p>Schváleno</p>	<p>Piráti zabránili ohnutí zákona o skutečných majitelích. Novela tohoto zákona se projednávala, aby mohlo Česko čerpat 179 miliard z evropských fondů. Opoziční ANO se pokusilo dostat do zákona pasáž, která by zajistila, že Andrej Babiš z pohledu práva nebude skutečným majitelem Agrofertu. Piráti spolu se zbytkem koalice tento návrh odmítli. Evidence skutečných majitelů je zásadním nástrojem proti praní špinavých peněz, nedohledatelnosti příjemců veřejných zakázek a dotací a skrytému sponzoringu politických stran.</p>
<p>2. Silnější právo občanů požadovat po státu skládání účtů a informace</p> <p>Schváleno</p>	<p>Jakub Michálek prosadil lepší ochranu práva občanů na informace. Každý si bude moci nově ověřit u veřejných funkcionářů, poradců a členů vedení státem vlastněných firem, jaké mají platy a odměny. Doteď byly tyto informace předmětem sporů. Navíc pirátští ministři jdou v otevřenosti příkladem. Více informací bude muset nově poskytovat</p>

	také ČEZ a další veřejné či polostátní podniky. Zákon o svobodném přístupu k informacím bude lépe chránit právo občanů na informace a umožní řešit situace, kdy je toto právo naopak zneužíváno k šikaně.
3. Lepší kontrola nad sportovními dotacemi Schváleno	Piráti prosadili výrazné zprůhlednění dotací směřujících do sportu. Nová právní úprava fungování Národní sportovní agentury (NSA), která bude pro rok 2023 hospodařit s rozpočtem téměř 7 miliard korun, omezí neprůhledné přidělování dotací díky důslednějším kontrolám . Peníze často chyběly pro podporu sportu dětí, protože mizely v klientelistickém systému. Vedle posílení kontroly novela zamezí čerpání prostředků subjekty , které mají ve svých statutárních orgánech osoby odsouzené za trestný čin spáchaný v souvislosti s činností v oblasti sportu nebo pro trestný čin dotačního podvodu, což do návrhu prosadili právě Piráti.
4. Odstrížení odsouzených a neodpovědných firem od veřejných zakázek Připraveno na třetí čtení zákona v Poslanecké sněmovně	Ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš připravil novelu, která zamezí tomu, aby se odsouzené koncernové firmy nedostaly k veřejným zakázkám. Tato novelizace taktéž zpřísní dohled u podlimitních zakázek . Jakub Michálek k tomu ve Sněmovně navrhl, aby zakázky nemohly získávat ani společnosti, jejichž skutečným majitelem jsou například členové vlády nebo ty firmy, které nezveřejňují účetní závěrky .
5. Větší vymahatelnost pravidel, která omezují u politiků střet zájmů Připraveno na třetí čtení zákona v Poslanecké sněmovně	Navzdory obstrukcím opozice se Pirátům podařilo dostat do třetího čtení zpřísnění zákona proti střetu zájmů . Díky němu členové vlády nebudou moci brát veřejné zakázky a dotace, o jejichž udělení rozhodují státní úředníci. Politici taktéž nebudou moci vlastnit mediální domy. Všechna tato pravidla budou reálně vymahatelná. Nově budou principy proti střetu zájmů platit i pro prezidenta republiky.
6. Ochrana občanů, kteří zachrání lidské životy či veřejné peníze tím, že upozorní na korupci a nekalé praktiky Připraveno pro druhé čtení zákona - před projednáním v garančním výboru	Vláda předložila zákon na ochranu občanů, kteří zachrání lidské životy nebo miliardy z veřejných peněz tím, že upozorní na podvody a korupci . Za současného stavu tito lidé a jejich rodiny často čelí výhrůžkám, šikaně či vyhazovům z práce. Tento zákon Babišova vláda ve Sněmovně nezvládla projednat, ačkoliv ho označovala za prioritu. Ve Sněmovně nyní Piráti hledají podporu pro takovou podobu zákona, která by skutečně fungovala v praxi a byla efektivní. Rýsuje se dohoda, že by zákon mohl chránit i oznamovatele přestupků a že by zůstal zachován stav, kdy veřejná správa musí prošetřovat podezření bez ohledu na to, zda byla podána jmenovitě či anonymně. Z našich

	<p>zkušeností a dat totiž vyplývá, že až polovina vážných korupčních zločinů řešených na základě oznámení je řešena na základě anonymního oznámení.</p>
<p>7. Záruky nezávislosti státních zástupců, kteří zastupují veřejnou žalobu</p> <p>Dohodnuto na koaliční úrovni - v přípravě na resortu Ministerstva spravedlnosti</p>	<p>Pirátům se podařilo prosadit do připravované novely o státním zastupitelství zprísnění podmínek pro odvolání nejvyššího státního zástupce a posílit tak jeho nezávislost na politicích. Jde o jeden z klíčových závazků programového prohlášení vlády a koaliční smlouvy i doporučení protikorupční organizace GRECO. V současné době může totiž vláda na návrh ministra spravedlnosti nejvyššího státního zástupce odvolat bez udání důvodu. V původním návrhu ministra Blažka byl nejprve tento stav zachován, Pirátům se ale podařilo prosadit změnu. Nejvyšší státní zástupce bude moci být odvolán vládou pouze pokud závažně poruší své povinnosti a rozhodnutí o odvolání bude přezkoumatelné Nejvyšším správním soudem.</p>
<p>8. Zpětné hodnocení výdajů</p> <p>Zřízen nový útvar na Ministerstvu financí</p>	<p>Na Ministerstvu financí náměstek za Piráty Jiří Valenta prosadil zřízení nového útvaru pro zpětné hodnocení výdajů státu. Systém zpětné kontroly a hodnocení efektivity vynaložených výdajů podle doporučení OECD má za cíl lépe řídit rozpočtové prostředky pro jednotlivé oblasti a v důsledku dosáhnout úspory vynaložených prostředků. Obvykle se řeší celá jedna oblast rozpočtu ročně, u které se prověří toky finančních prostředků, jejich množství a využití, tedy efektivita. Na základě analýzy se pak navrhnou řešení s cílem ušetřit veřejné peníze.</p>
<p>9. Zpětné vymáhání dotací nelegálně vyplacených ve střetu zájmů</p> <p>Splněno</p>	<p>Jakub Michálek se jako předseda dozorčí rady Státního zemědělského intervenčního fondu zasadil o to, aby fond ukončil spory s Evropskou komisí a začal zpětně vymáhat pochybně vyplacené dotace, které porušovaly zákon o střetu zájmů. Vedle toho fond začal lépe zveřejňovat informace a všechny posudky poskytl novinářům. Vicepremiér a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš zahájil vymáhání dotací nelegálně vyplacených ve střetu zájmů na Ministerstvu pro místní rozvoj v éře předchozí vlády.</p>
<p>10. Stát už nemusí za stejnou zakázku platit dodavateli dvakrát</p> <p>Připraveno pro 3. čtení v Poslanecké sněmovně</p>	<p>Vicepremiér pro digitalizaci Ivan Bartoš připravil pozměňovací návrh k zákonu o veřejných zakázkách, podle kterého bude moci každé ministerstvo objednávat svoje zakázky ve zrychleném režimu od jiné části státu. Například si tak ministerstvo objedná úložiště v cloudu u jiného úřadu, aniž by muselo měsíce čekat na výběrové řízení. Tak se lépe využít stávající kapacity státu a ušetří se desítky milionů korun na straně státu za věci, které stát zbytečně objednával dvakrát. O návrhu se nyní vede intenzivní koaliční jednání.</p>

<p>11. Civilní rozvědka s důvěryhodným vedením</p>	<p>Piráti se postavili proti setrvání Petra Mlejka na pozici ředitele ÚZSI kvůli stykům s podnikatelem Michalem Redlem, obviněným v korupční kauze Dozimetr.</p>
<p>12. Snížení rozpočtu Lesní správy Lány, kde docházelo k pletichám veřejných zakázek Schváleno</p>	<p>Lesní správa Lány dostala o 30 milionů méně na investice, v rámci rozpočtu jí zůstanou pouze finance na běžný chod a údržbu. Piráti tak plní slib, který dali po omilostnění šéfa Lánské obory Miloše Baláka prezidentem. Balák byl pravomocně odsouzen za pletichy s veřejnými zakázkami v Lesní správě Lány. Peníze se místo toho využijí na posílení boje proti alkoholismu a podporu mládeže.</p>
<p>13. Jednotná evidence dotací a ambicióznější plán pro otevřené vládnutí Připraveno</p>	<p>Piráti prosadili výrazně ambicióznější plán pro takzvané otevřené vládnutí, ve kterém se Česko skrze principy mezinárodní organizace OGP připojilo k efektivnějšímu boji proti korupci. Plán pro otevřené vládnutí nově obsahuje také závazky k zavedení jednotné evidence všech dotací včetně konsolidace za obchodní holdingy, zkvalitnění evidence skutečných majitelů, lepšímu zadávání zakázek malého rozsahu.</p>
<p>14. Průhledné financování politických stran Zpracováno pro Ministerstvo vnitra</p>	<p>Piráti zaslali ministrovi vnitra Rakušanovi návrhy, jak zprůhlednit financování politických stran a kampaní. Součástí navržených změn je povinnost politických stran a hnutí pobírajících státní příspěvek zveřejňovat uzavřené smlouvy v registru smluv včetně například nákladů na velkoplošné venkovní reklamy. Návrh počítá i se zavedením transparentních účtů i pro záležitosti netýkající se voleb.</p>
<p>15. Funkční Rada vlády pro boj proti korupci</p>	<p>Ministr Michal Šalomoun nově nahradil premiéra Fialu ve vedení Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí. Ihned po svém nástupu obnovil její činnost, protože rada do jeho nástupu po 16 měsících nezasedala. Projednání jednotlivých návrhů na protikorupční radě přispělo například k vylepšené návrhu podobě zákona o státním zastupitelství či zákona na ochranu oznamovatelů.</p>
<p>16. Rozkrytí účelových čachrů s počty voličů</p>	<p>Pirátský protikorupční tým pomáhal rozkrýt kauzu takzvaných mrtvých duší při komunálních volbách v obci Hřčava. Zde se u voleb vyskytly případy účelového nahlašování osob s exekucemi do rozpadlé nemovitosti v lese, kterou vlastnil místní kandidát. Na základě materiálů pirátského protikorupčního týmu soud rozhodl, že se jednalo o nezákonnou manipulaci voleb a nařídil jejich opakování. Případem se zabývají i kriminalisté.</p>